

Oblatæske, 1870/90,⁷⁵ af sort porcelæn med guld kors og -kanter, 14,5 cm i tværmål, fra Den kongelige Porcelænsfabrik.

†*Alterkande*, 1727, af tin, med Frederik V's kronede monogram indgraveret, leveret af kandestøber Schiønfeldt, København.³²

Alterstagerne (fig. 55) fra 1951 er 41,5 cm høje og udført i barokstil med profileret fod, balusterskaft og flad lyseskål. På foden er med versaler indgraveret »Skænket af Bellinge Bykasse 1951«.

†*Alterstager*. 1) Nævnt 1589, to små messingstager.³ 2) O. 1846, da kirkeejeren pålægges at anskaffe to stager til alteret 'af ret slags'.⁷⁶

Syvstage, 1912, har ottekantet hvælvet fod og arme med to led. På standkanten er med fraktur indgraveret »Skænket Bellinge Kirke 1912«.

†*Messehagler*. 1) Nævnt 1720, en gammel blomstret hagel af fløjls med guld og sølvgaloner samt kors bagpå. Året efter omtales den som pjaltet. 2) 1727, af fløjls og rødt lærred med sølvgaloner og kors. Til messehagelen, som kostede 21 rdlr., anvendtes 3¾ alen fløjls, 3½ alen lærred, 8¼ alen sølvgaloner og 1½ alen galoner til korset.³² Galonerne blev stjålet 1746, og siden fundet på Jo-

Fig. 55. Alterstager, 1951 (s. 3090). Foto Arnold Mikkelsen 2014. – *Altar candlesticks, 1951.*

Fig. 56. *Alter- og processionskrucifiks, o. 1250-75 (s. 3090). Foto Arnold Mikkelsen 2014. – *Altar and processional crucifix, c. 1250-75.*

hann Friedrich Eggers, som 1746-47 stjal fra flere fynske kirker. Eggers hævdede imidlertid at have fået netop Bellinges galoner af kumpanen Hans Christensen.⁷⁷ Galonerne blev sandsynligvis heretter syet på hagelen igen, idet kirken 1765 rådede over en rød fløjlsmessehagel med sølvgaloner.²¹

Et *alter- og processionskrucifiks (fig. 56) af støbt, smedet og graveret bronze og kobber fra o. 1250-75 er et usædvanligt fornemt arbejde efter al sandsynlighed af engelsk tilvirkning. *Figuren* er støbt, 13,5×13,5 cm, og har en spinkel, særskilt forarbejdet tornekroner. Kristus hænger i let skrånende arme, hovedet hælder imod højre skulder, kroppen antyder en bue imod venstre, og de overlagte fødder er strakte og lagt hæl over hæl med den højre øverst. Det midtdelte hår er usædvanlig fint rillet og falder bagud med små spidslokker på skuldrene. Brynene er sammentrukne, øjnene lukkede med en følsomt trukket lågrand, næsen er lige, og den næsten smilende mund kranses af et kort fuldskæg (fig. 57). Der er gjort nøje rede for kroppens anatomi med detaljer som brystvorter og en lille rund mave. Lændeklædet er bredt anlagt med knude ved venstre hofte og bløde folder, der udgår fra det dækkede højre knæ og danner ondulerede sømme ved siderne. Hænderne er åbne og svagt bagudbøjede, tommelfingrene let løftede (højre tommelfinger mangler).

Korset, 31,1×22,2 cm, er udført i to dele, idet bagsiden, med en rigt graveret dekoration, er gjort særskilt og krænget ind over forsiden med en omløbende tungekant.

De tre øvre endefelter er formet som afskårne firpas, der nu står åbne, men som oprindeligt må have rummet ædle eller halvædle stene; nederst er korset afbrudt, og man ser kun det øverste af et felt som de øvrige. Korsets arme er hvælvede og formet som et frodigt Livstræ med midtstammer, hvis bladværk på raffineret vis er gennembrudt ind imod hulrummet bagved. Bladværkets lilje- og kløverblade sidder på stilke, der udgår fra stammerne i vekselvis retning, og som danner et ensartet mønster af rankeslyng.

Fig. 57. Jesu hoved, detalje af *alter- og processionskrucifikset (s. 3090). Foto Arnold Mikkelsen 2014. – *Head of Christ, detail of altar and processional crucifix.*

Fig. 58. *Alter- og processionskrucifiksets bagside (s. 3094). Foto Arnold Mikkelsen 2014. – *Back of altar and processional crucifix.*

Fig. 59. Englen med lansen på *alter- og processionskrucifiksets bagside (s. 3094). Foto Arnold Mikkelsen 2014. – *Angel with lance on back of altar and processional crucifix.*

Korsets *bagside* (fig. 58) udgør en omfattende, graveret dommedagsfremstilling følgende Johannes' Åbenbaring, alt inden for glatte kanter. I korsmidten troner Kristus (fig. 60) i et firpas flankeret af to lystager (Åb. 1,13) og på baggrund af et rudemønster med små firblomster. Hans åsyn er strengt, højre hånd er hævet velsignende, og hans venstre drager med tommel- og pegefingern til side fra sidesåret. En pude har samme fine mønster som baggrundens (men mindre), og tronsædet har ved siderne kapitæler med en lille bladknop.

Endefelterne rummer hver en engel med et af Kristi lidelsesredskaber, der ligesom stammernes motiver er udført på nopret og skraveret bund. Øverst bærer en frontal og symmetrisk engel tornekrone foran sit bryst. De øvrige engle er vist i halvprofil, til venstre med lanser (fig. 59), til højre med tre nagler (holdt respektfuldt med klædningen lagt imellem), samt nederst, hvor motivet er delvis afbrækket, med Kristi kors i form af et grenkors.

Korsstammernes dekoration har karakter af en gracios beboet ranke, hvis stængler skærer hinanden og derved danner spidsovale felter med kløverblade i sviklerne. Foroven ses i brystbillede en engel, der kommer ind fra venstre og blæser i en domsbasun, som bryder både feltets og korsets kanter. På de vandrette arme er der brystbilleder af Peter (tv.) og Paulus, der skuer ind imod Kristus og holder deres attributter foran sig, så kun nøglens kam og sværdets fæste ses. Den nedre korsarms felter rummer brystbilleder af fire glorierte mænd, der også må opfattes som apostle, og som er sjældent individuelt og realistisk karakteriserede (fig. 62).

Øverst har korset en sekundær gennem boring til ophæng, og yderst på de vandrette arme er graveret med skriveskrift henholdsvis »CT« og »Bellinge 1808« samt på den øvre arm »GI«.

Præsten oplyste 1807, at krucifikset var fundet i koret bag alteret. Han turde ikke sige, om det var ældre end reformationen, men fandt, at 'udgravningen' tydede på det.⁷⁸ I samme forbindelse oversendte præsten krucifikset til Oldnordisk Museum, det senere Nationalmuseum (inv. nr. 39). Poul Nørlund mente 1920, at kirken i Bellinge var så sen, at krucifikset ikke fra første færd kunne stamme fra den.⁷⁹ Selvom denne vurdering ikke holder i dag (jf. ovf.), er hans ræsonnement stadig gyldigt i den forstand, at krucifikset med sin ekstraordinære kvalitet kan tænkes at stamme fra en større og rigere kirke såsom Skt. Knuds i Odense.

Korsstammens afbrydelse forneden gør det umuligt at afgøre, om der her har været en tap, så krucifikset dels kunne fæstnes i en fod på alteret, dels foroven på en stav til processionsbrug. Men det må anses for sandsynligt.⁸⁰ Når forgyldningen er mest slidt omkring lænde klædet og på den dømmende Kristus, tyder det på, at præsten indimellem har holdt om korset bagfra med tommelen midt på korsets bagside – måske ved velsignelser og uddrivelses.⁸¹ Endefelternes indhold må på et tidspunkt være bevidst stjålet, hvilket taler afgørende for, at der har været tale om værdifulde sten. Hvis tyven var gået efter små relieffer, kunne han lige så godt have taget hele kunstværket.⁸²

Fig. 60. Den tronende Kristus på *alter- og processionskrucifiksets bagside (s. 3094). Foto Arnold Mikkelsen 2014.
– *Christ in Majesty on back of altar and processional crucifix.*